LAUSUNTO

Helsinki 19.5.2022

Sosiaali- ja terveysvaliokunnalle

Viite: HE 48/2022 vp / Asiantuntijapyyntö

Asia: Lausunto koskien hallituksen esitystä eduskunnalle laiksi kuluttajansuojalain muuttamisesta

SOSTE Suomen sosiaali ja terveys ry on valtakunnallisten sosiaali- ja terveysjärjestöjen kattojärjestö. SOSTE on sosiaali- ja terveyspoliittinen vaikuttaja ja asiantuntijajärjestö, joka rakentaa sosiaalisen hyvinvoinnin ja terveyden edellytyksiä yhteistyössä jäsenyhteisöjensä kanssa. SOSTE Suomen sosiaali ja terveys ry:n varsinaisina jäseninä on yli 220 valtakunnallista sosiaali- ja terveysalan järjestöä ja yhteistyöjäseninä yli 70 muuta sosiaali- ja terveysalan toimijaa.

Lisätietoja: Lakimies Patrik Metsätähti, patrik.metsatahti@soste.fi, 040-9383454

SOSTE Suomen sosiaali ja terveys ry

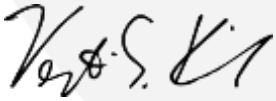

Vertti Kiukas
pääsihteeri

SOSTE Suomen sosiaali ja terveys ry:n lausunto

Esityksessä ehdotetaan lisättäväksi kuluttajansuojalakiin uusi 9 a luku eräistä henkilöön kohdistuvista palveluista. Lukua sovellettaisiin myös sosiaali- ja terveyspalveluihin silloin kun elinkeinonharjoittaja suorittaa niitä kuluttajan kanssa tehdyn sopimuksen perusteella.

Sisällöltään ehdotettu kuluttajansuojalain 9 a luku vastaa olennaisin osin ehdotusta, jonka laatimiseen SOSTE osallistui Kuluttajan- ja asiakkaansuojan parantaminen henkilöön kohdistuvissa palveluissa -työryhmän jäsenenä. Työryhmän mietinnöstä kesällä 2020 antamassamme lausunnossa kannatimme luvun lisäämistä sellaisenaan kuluttajansuojalakiin.

Kannatamme edelleen ehdotettua sääntelyä. Erityisesti sosiaali- ja terveyspalvelujen osalta on ollut epäselvää, missä määrin kuluttajansuojalain sääntely on niihin sovellettavissa. Tämän selkeyttäminen ehdotetulla henkilöön kohdistuvia palveluja koskevalla kuluttajansuojalain 9 a -luvulla on tärkeää niin sosiaali- ja terveyspalvelujen asiakkaiden kuin palveluntuottajienkin oikeussuojan ja oikeusvarmuuden kannalta.

Se, että kuluttajansuojalaissa suoraan ilmaistaisiin sen soveltuvan myös esimerkiksi sosiaali- ja terveyspalveluja koskeviin virhe- ja viivästystilanteisiin, edesauttaisi myös sosiaalihuollon asiakkaan asemasta ja oikeuksista annetun lain 24 §:n mukaisten sosiaaliasiamiesten ja potilaan asemasta ja oikeuksista annetun lain 11 §:n mukaisten potilasasiamiesten neuvontatyötä. Kyseisissä tehtävissä toimivilla henkilöillä ei useinkaan ole juridista peruskoulutusta tai muuhun kuin sosiaali- ja terveydenhuollon lainsäädäntöön liittyvää asiantuntemusta. Näin on oletettavissa, ettei heillä aina ole ollut myöskään tietoa siitä, että kuluttajansuojalain 8 luvun säännökset esineisiin ja rakennuksiin kohdistuvia palveluja koskien voisivat olla analogisesti sovellettavissa myös sosiaali- ja terveyspalveluihin. Siten sosiaali- ja terveyspalvelujen virhe-, viivästys- ja vahingonkorvausvastuuta koskevien asioiden ohjautuminen kuluttajariitalautakunnan ratkaistaviksi on myös ollut hyvin harvinaista.

Kuluttajan- ja asiakkaansuojan parantaminen henkilöön kohdistuvissa palveluissa -työryhmän mietinnössään ehdottama laki asiakkaansuojasta julkisyhteisön järjestämissä sekä muun kuin elinkeinonharjoittajan tarjoamissa eräissä henkilöön kohdistuvissa palveluissa (”asiakkaansuojalaki”) on irrotettu nyt ehdotetun kuluttajansuojalain muutoksen valmistelusta. Ehdotettu kuluttajansuojalain 9 a tulisi sovellettavaksi vain sellaisiin julkisen vallan järjestämisvastuulle kuuluviin sosiaali- ja terveyspalveluihin, joihin asiakkaalle on myönnetty palveluseteli, tai joiden tuottamisesta tehdään sopimus palveluntuottajan ja asiakkaan välillä.

SOSTE pitää erittäin tärkeänä, että kuluttajan- ja asiakkaansuojan parantaminen henkilöön kohdistuvissa palveluissa -työryhmän ehdotus asiakkaansuojalaista huomioidaan tulevissa julkisyhteisön korvausvastuuta koskevissa lakiesityksissä ja sosiaali- ja terveyspalvelujen asiakkaan

oikeussuojaa tehostetaan myös julkisen vallan järjestämisvastuulle kuuluvissa sosiaali- ja terveyspalveluissa.